

Akademická encyklopedie českých dějin, V – H/1 (habáni – historismus), Jaroslav Pánek a kol., Historický ústav, Praha 2019, 592s.

Dosud nejrozsáhlejší svazek Akademické encyklopedie českých dějin zahrnuje sice „jen“ podstatnou část hesel začínajících písmenem H, ale má zvláštní význam. Vedle mnoha hesel pojednávajících o událostech a reáliích dějinného vývoje (například *habsburská dynastie*, *habsburská monarchie*, *hohenzollernská dynastie*) totiž zpracovává tematiku dějin historiografie a jeho podstatná část je zaměřena k vývoji tohoto vědního oboru. Je zde charakterizována řada subdisciplín a metodických přístupů (*historická antropologie*, *bibliografie*, *demografie*, *ekologie*, *geografie*, *kartografie*, *klimatologie*, *statistika*, *vlastivěda*). Další hesla se týkají institucionálních a organizačních forem historické činnosti (*Historická expedice* /tj. Česká historická expedice v Římě/, *Historická komise zemská pro Království české*, *Historická skupina*, *Historický klub*, *Historický ústav AV ČR*). Několik z těchto témat nebyla dosud zpracována nejen encyklopedicky, ale ani monograficky. Několik mimořádně rozsáhlých hesel má povahu encyklopedických monografií – zejména *Historické časopisy*, *Historické kongresy*, *Historiografie českých zemí v zahraničí* a daleko nejrozsáhlejší *Historiografie v českých zemích*. Je to soustavné pojednání o vývoji dějepisectví ve středověku, raném novověku, v 19., 20. a na počátku 21. století s důrazem na ideové proudy, infrastrukturu oboru (organizační základy, instituce, ediční řady pramenů), na čelné představitele a nejdůležitější publikační výsledky, ale také na význam historiografie ve vývoji společnosti. Poprvé jsou takto dějiny historiografie dovedeny do současnosti, poprvé je rovněž zpracována problematika menšinových historiografických proudů (polské a polonistické, židovské a judaistické, romské a romistické dějepisectví v českých zemích). Dějiny historiografie jsou doplněny velmi rozsáhlou bibliografií a desítkami dosud nepublikovaných snímků českých historiček a historiků. Další, šestý díl Akademické encyklopedie českých dějin, který obsáhne písmena H/2, Ch, I, J a K/1), vyjde ještě v tomto roce.